

**O‘ZBEKISTONDA ODIL SUDLOV VA XALQARO SUDNING MINTAQADAGI
O‘RNINI OSHIRISH UCHUN QILINISHI KERAK BO‘LGAN CHORA-TADBIRLAR**

Alijonov Muhammad G‘ayratjon o‘g‘li

Ixtisoslashtirilgan ta’lim muassasalari agentligi Farg’ona tumani ixtisoslashtirilgan maktabi
(Farg’ona tumani IM)

<https://doi.org/10.5281/zenodo.14684802>

Annotatsiya. Mazkur maqolada O‘zbekistonda odil sudlov va xalqaro sudning mintaqadagi o‘rnini oshirish uchun qilinishi kerak bo‘lgan chora-tadbirlar haqida so‘z boradi.

Maqola davomida asosli fikr va mulohazalar keltirib o‘tilgan.

Kalit so‘zlar: Odil sudlov tizimi, fuqarolar huquqlarini himoya qilish, huquqiy islohotlar.

**MEASURES TO BE TAKEN TO ENHANCE THE ROLE OF JUSTICE IN
UZBEKISTAN AND THE INTERNATIONAL COURT OF JUSTICE IN THE REGION**

Abstract. This article discusses the measures to be taken to enhance the role of justice in Uzbekistan and the International Court of Justice in the region. The article presents well-founded opinions and considerations.

Keywords: Justice system, protection of citizens' rights, legal reforms.

**МЕРЫ, КОТОРЫЕ НЕОБХОДИМО ПРИНЯТЬ ДЛЯ УЛУЧШЕНИЯ
ВЕРХОВЕНСТВА ЗАКОНА В УЗБЕКИСТАНЕ И ПОЗИЦИИ МЕЖДУНАРОДНОГО
СУДА В РЕГИОНЕ**

Аннотация. В данной статье рассматриваются меры, которые необходимо предпринять для улучшения положения правосудия в Узбекистане и международного суда в регионе. В статье представлены обоснованные мнения и соображения.

Ключевые слова: Система правосудия, защита прав граждан, правовые реформы.

O‘zbekistonda huquqiy davlat barpo etish, fuqarolar huquqlarini himoya qilish va odil sudlovni ta’minlash jarayoni ustuvor yo‘nalishlardan biridir. Shu bilan birga, xalqaro hamkorlikni rivojlantirishda Xalqaro sudning roli tobora oshib bormoqda. Mintaqadagi barqarorlik va huquqiy muhitni mustahkamlash uchun odil sudlov tizimini takomillashtirish va Xalqaro sudning o‘rmini kuchaytirish bo‘yicha aniq chora-tadbirlarni amalga oshirish muhimdir. Quyida ushbu yo‘nalishda amalga oshirilishi kerak bo‘lgan asosiy chora-tadbirlar bayon etiladi.

1.Sud mustaqilligini kuchaytirish va huquqiy islohotlarni davom ettirish

Odil sudlov tizimining samarali ishlashi uchun sud hokimiyatining mustaqilligi muhim ahamiyatga ega. Buning uchun:

- Sudyalar korpusini tayinlash, tayyorlash va malakasini oshirish tizimini xalqaro standartlarga moslashtirish;

- Sud hokimiyati faoliyatiga boshqa hokimiyat tarmoqlarining aralashuvini qat'iy taqiqlovchi mexanizmlarni yanada kuchaytirish;

- Sud qarorlarining shaffofligini oshirish uchun zamonaviy axborot texnologiyalaridan foydalanishni kengaytirish zarur.

2.Xalqaro huquqiy hamkorlikni rivojlantirish

O'zbekiston xalqaro huquq tizimida faol ishtirok etishi uchun:

- Xalqaro sud (International Court of Justice) bilan hamkorlikni kuchaytirish, davlatlararo nizolarni hal qilishda mazkur sud mexanizmlaridan foydalanishni yo'lga qo'yish;

- Mintaqadagi suv resurslari, chegaralar va ekologik masalalarga oid nizolarni hal qilishda Xalqaro sud yordamidan foydalanishni targ'ib qilish;

- Xalqaro shartnomalar va konvensiyalarni ratifikatsiya qilish orqali O'zbekistonning xalqaro huquqiy majburiyatlarini kengaytirish lozim.

3. Huquqiy savodxonlikni oshirish

Fuqarolar va davlat xizmatchilarining huquqiy bilimlarini oshirish odil sudlovni ta'minlashda muhim omillardan biridir. Shu bois:

- Ta'lim muassasalarida huquqiy fanlarni o'qitishni takomillashtirish va huquqiy madaniyatni oshirishga qaratilgan dasturlarni joriy etish;

- Fuqarolarning o'z huquq va majburiyatlarini tushunishiga yordam beruvchi ommaviy axborot vositalari va internet platformalarida huquqiy ko'rsatuvlarni kengaytirish zarur.

4.Sud tizimining texnologik rivojlanishini jadallashtirish

Zamonaviy texnologiyalarni joriy qilish orqali odil sudlov tizimining shaffofligi va samaradorligini oshirish mumkin. Buning uchun:

- Elektron sud tizimini rivojlantirish va uni yanada qulay qilish;

- Sud qarorlarini ommaviy axborot vositalari va onlayn platformalarda oshkor qilish orqali shaffoflikni ta'minlash;

- Masofaviy sud majlislarini o'tkazish imkoniyatlarini kengaytirish lozim.

5.Sud tizimiga bo'lgan ishonchni oshirish

Fuqarolarning sud tizimiga ishonchini mustahkamlash odil sudlovni ta'minlashning asosiy mezonidir. Buning uchun:

- Sud tizimida korrupsiyaga qarshi kurashni kuchaytirish;
- Sud qarorlarining ijrosini ta'minlash mexanizmlarini yanada takomillashtirish;
- Jamoatchilik fikrini inobatga olish va sud tizimi faoliyati haqida muntazam ravishda hisobotlar e'lon qilish zarur.

6. Xalqaro sudning mintaqadagi o'rnini kuchaytirish

Markaziy Osiyo davlatlari o'rtasidagi hamkorlikni mustahkamlashda Xalqaro sudning ishtirokini kengaytirish muhim ahamiyatga ega. Bu borada:

- Mintaqaviy masalalarda xalqaro huquqiy mexanizmlardan foydalanish madaniyatini rivojlantirish;
- Xalqaro sud qarorlarini tan olish va bajarish orqali qonun ustuvorligini ta'minlash;
- Davlatlararo nizolarni hal qilishda Xalqaro sud vositachiligidan foydalanish imkoniyatlarini o'rganish lozim.

Xulosa

O'zbekistonda odil sudlov tizimini takomillashtirish va Xalqaro sudning mintaqadagi o'rnini oshirish uchun sud mustaqilligini mustahkamlash, xalqaro hamkorlikni rivojlantirish va zamonaviy texnologiyalarni joriy etish zarur. Huquqiy savodxonlikni oshirish va sud tizimiga bo'lgan ishonchni kuchaytirish orqali jamiyatda adolat va qonun ustuvorligini ta'minlashga erishish mumkin. Ushbu chora-tadbirlar nafaqat O'zbekistonning ichki barqarorligini, balki uning xalqaro maydondagi obro'sini ham oshiradi.